

วันข้างหน้า

อีกประเด็นหนึ่งของการปรับตัว กับ “การดำรงอยู่ของสถาบัน” ท่ามกลางกระแสของโลกที่มีการเรียกร้องของความเท่าเทียมกันในสังคมมากขึ้น

จากปัจจัยความเหลื่อมล้ำในสังคม ทำให้คนส่วนหนึ่งเรียกร้องว่าทำไมสถาบันกษัตริย์ของอังกฤษไม่เสียภาษี ทำให้ในที่สุดปี 1993 สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 พระองค์ทรงได้เก็บภาษีพระองค์ได้ แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างมากนับแต่อดีต

หรืออีกเหตุการณ์สำคัญที่ “พระราชวังวินด์เซอร์ไฟไหม้” มีความเสียหายอย่างมาก แล้วสิ่งเกิดคำถามขึ้นว่าใครจะเป็นคนออกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ซึ่งมีมูลค่ามาก และมีความเสียหายใหญ่หลวง แม้ว่าบางส่วนของวังที่ก่อสร้างมาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 17 เป็นเรื่องที่รัฐบาลจะต้องจัดงบประมาณซ่อมแซม

แต่ในที่สุดแล้วพระองค์ตัดสินใจพระทัยในการออกค่าใช้จ่ายเอง จะเห็นได้ว่าพระองค์ก็ทรงพยายามดำเนินการหลายเรื่องเมื่อสถาบันถูกตั้งคำถามและมีข้อเรียกร้องมา

รวมไปถึงประเด็นภายใน อาทิ “การสมรสของพระราชวงศ์” อย่างที่เราเห็นว่าการนี้หลังสุดทรงยอมให้ชาวอเมริกันมีสิทธิได้สมรสกับพลานามัยของพระองค์ คือทรงรับแทน ดังเช่นที่เชลซีคลีฟแลนด์ เราจะได้เห็นถึงความเป็นเรื่องที่แปลกใหม่มากสำหรับราชวงศ์ บทที่จะก้าวก้าวไปไกลแบบเดิมที่ เพราะกรณีนี้ไม่ใช่แค่ “ความเป็นคนนอก” ไม่ใช่แค่ประเด็นสามัญชนธรรมดา แต่ยังเป็นต่างชาติและก็มีเชื้อสายที่มีผิวสี นี่แสดงให้เห็นถึงความที่เปิดกว้างขึ้นของสถาบันกษัตริย์

เช่นเดียวกับกับพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 3 ที่พระองค์มีสถานะเป็นพ่อหม้าย และพระองค์สมรสกับคามิลลา พาร์กเกอร์ โบลล์ ต่อมาเป็นดัชเชสแห่งคอร์นวอลล์ (ตอนนี้เป็นสมเด็จพระราชินี) คามิลลาที่มีสถานะเป็นแม่หม้าย ซึ่งเรื่องเหล่านี้หากย้อนไปในรัชสมัยของสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 พระองค์ก็ทรงมีพระทัยที่เปิดกว้างขึ้นกับแม่หม้ายชาวอเมริกัน

แต่ตอนนี้เป็นอันว่า คนอังกฤษมีกษัตริย์ที่เป็นพ่อหม้ายและสมเด็จพระราชินีเป็นแม่หม้าย จึงจะมองเห็นได้ว่า “ความใจกว้าง” ได้เริ่มมาตั้งแต่สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 ที่ยอมให้เกิดขึ้น แล้วพระองค์ก็เห็นว่าควรจะต้องให้เกิดขึ้น และพระเจ้า

ชาร์ลส์ที่ 3 ก็รู้สึกว่าเป็นพระมหากษัตริย์คนอย่างใหญ่หลวงที่ก่อนพระองค์สวรรคตพระองค์เคยได้ตรัสแล้วว่าให้คามิลลาเป็นสมเด็จพระราชินี (มีเงื่อนไขจะเสกสถานะเพียงเจ้าหญิง)

จะเห็นได้ว่าตลอดรัชสมัยของพระองค์ ก็มีพระราชสวามี เจ้าชายฟิลิป ดยุกแห่งเอดินบะระ เป็นที่ปรึกษาอะไรหลายอย่าง อย่าง จินตนาการที่จะปล่อยให้ลูกของพระองค์ว่าเขาย่อมไม่เหมาะสม ในเมื่อเขาแสดงเจตจำนงขอย้ายและสมรสใหม่ พระองค์ก็จะทรงเห็นแล้วว่าถ้าจะให้ลูกได้มีใครสักคนที่เลือกเองเป็นคู่ชีวิต พระองค์ก็ได้ใจกว้าง พระองค์ท่านเองก็ทรงปรับตัวอย่างมาก เพราะในช่วงแรกเองก็ไม่ได้ว่าจะพอพระทัยในสิ่งที่พระองค์นั้นทำเท่าไหร่

แต่พอกาลเวลาผ่านไป เมื่อการสมรสผ่านไปแล้วกว่า 17 ปี เวลาทำให้สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 นั้นทรงเปลี่ยนพระทัยและยอมรับมากขึ้น แสดงว่าสมเด็จพระราชินีคามิลลา คงจะมีบุคลิกนิสัยที่สามารถเอาชนะใจได้

และอีกอย่างหนึ่งก็คือการที่เข้าข้างมาเป็นสมเด็จพระราชินีคงจะช่วยให้คำปรึกษาแก่พระราชสวามีได้มากกว่าพอสมควรเพราะดูเป็นคนสงบนิ่งและเป็นคนที่น่าจะถ่วงน้ำหนักและน่าพระองค์ได้

และคงจะทำให้ภาพลักษณ์ของพระราชวงศ์อังกฤษให้ดีขึ้น หรือไม่ได้แย่ง

รศ.ดร.ชาคริตกล่าวว่า ที่ผ่านมา สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 ค่อนข้างระวังพระองค์และเริ่มต้นรัชสมัยด้วยความที่พระทัยไม่มาก และมีความรู้สึกที่มากประสบการณ์มาช่วยประคองสถานการณ์ไม่ได้พอสมควร โดยเริ่มต้นในสมัยวินสตัน เชอร์ชิล เป็นนายกรัฐมนตรี เหนือพระองค์ผ่านประสบการณ์หลายปี และการเป็นประมุขประเทศไม่มีอำนาจเด็ดขาดอะไร แต่สิ่งที่ต้องให้คำปรึกษาได้ นายกรัฐมนตรีไปถวายรายงานขอความเห็นเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พระองค์สามารถให้ความเห็นได้ แต่เขาจะนำไปปฏิบัติหรือไม่ เป็นอีกเรื่อง จึงทำอะไรทุกอย่างอยู่ในกรอบ ไม่มีล้นเกิน

ด้วยบุคลิกของพระองค์ที่เป็นคนเรียบร้อย นุ่มนวล จะช้าๆ ต่างจากพระราชสวามีที่ จะรีบร้อน ทุติยภูมิ คิดอย่างไรพูดอย่างไร แต่สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 เปรียบเสมือนนายธนาคารร้อน ดังนั้น การที่พระองค์เป็นกษัตริย์ในการรับมือนับสถานการณ์ต่างๆ พระองค์จะสุขุมรอบคอบ ถึงได้มองว่าทรงนี้ทำให้เกิดความกังวลใจพอสมควรเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เพราะอยู่กันมาแบบหนึ่งๆ พอเปลี่ยนคนจะเป็นอย่างไรก็ต้องจับตาดู

ขณะที่ในยุคปัจจุบันแม้จะมีการเคลื่อนไหวจากกลุ่มที่ต่อต้านไม่เอาสถาบันบ้าง แต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลง ดูได้จากกรณีลิลิซ ทรัส นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของอังกฤษ เดิมทีเป็นคนที่มีแนวคิดต่อต้านในช่วงวัยหนึ่ง แต่ในที่สุดเขาก็กลายมาเป็นสมาชิกพรรคอนุรักษนิยมและได้เข้าเฝ้าในโอกาสสำคัญ 2 วันสุดท้ายก่อนที่ควีนเอลิซาเบธที่ 2 จะเสด็จสวรรคต

ส่วนตัวคิดว่ามี 2 ประเด็นที่ควรมอง คือกลุ่มที่ต่อต้านราชวงศ์ก็คิดว่าจะมีพลังมากพอหรือไม่ ณ ตอนนี้มีแนวโน้มยังไม่พอที่จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง

ประการต่อมา คนเราเปลี่ยนได้ ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือนายกรัฐมนตรีอังกฤษคนปัจจุบัน จากคนที่ anti monarchy แล้วตอนนี้มายอมรับระบอบกษัตริย์อยู่ได้ รัฐธรรมนูญ จึงคิดว่าถ้าพลังต่อต้านในอนาคตพอเวลาผ่านไปเขาอาจจะมองอีกแบบหนึ่ง

แต่ทั้งหมดนี้จะมีเงื่อนไขอีกอย่างหนึ่งคือขึ้นอยู่กับว่าพระราชวงศ์จะมีภาพลักษณ์อย่างไรในอนาคต

ถ้าสมมุติว่าไม่ไหว ภาพลักษณ์ไม่ดี ไม่สามารถที่จะประคองสถาบันไปได้เหมือนที่ผ่านมา จำนวนคนที่ไม่พอใจก็จะมากขึ้น ก็อาจจะเป็นตัวแปรได้ในอนาคต ●